

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Magnanimitas cum Humilitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

potestate & diuitijs supremus, existimare debet, alios esse maiores in sapientia, scientia, prudentia & sanctitate; & in alijs talentis naturalibus, & supernaturalibus, quæ Deus priuatis hominibus contulit: quibus debent se humiliare ac subijcere, etiam reges in rebus illis, in quibus alij ipsos excellent. Et hoc exigit Christiana humilitas, vt Princeps non totum suo consilio tribuat: sed illud subijciat alieno. Et quemadmodum in corporis ægitudine subijcit se sapienti medico: ita in rebus animæ debet se prudenti Confessario subijcere, in gubernatione, suis consiliarijs in rebus, Juris peritis eius in bellicis, suis ducibus; & in rebus magis a hac particularibus, ijs, quos apud se habet, maturioris iudicij, sicut inferius dicitur.

S. II. Magnanimitas cum humilitate.

AD HVC merito crescit principum humilitas, si cum sorore sua, virtute magnanimitatis coniungatur, ostendentes se humiles in iisdem rebus, in quibus magni sunt, & alijs superiores; acceptantes honorem solum propter status sui decentiam, ita vt cordi non nimium adhærescat, nec lætetur suam potestatem, nisi vt alijs beneficiat; non quærens ab eis honorem aut gloriam. Quemadmodum S. Gregorius, admirandis hisce verbis explicuit: *subtilissima ars videndi est culmen tenere & gloriam premere: esse quidem in potentia, sed potentem se esse nescire: ad largienda bona potentem se cognoscere, ad rependenda noxia, omne quod potenter valet, ignorare.* Quibus verbis indicat S. Gregorius præcipuos Christianæ magnanimitatis actus, quæ virtus est valde propria Principum & Magnatum. Quæ, vt S. Thomas ait, versatur circa magnos honores, & res alias magnas, cuius actus proprij sunt, hi quinque. Primus est ad res magnas aspirare dignas magno honore: non ob ipsum honorem aut lucrum; sed propter virtutem, quæ in vera excellentia inuenitur: & iuxta eam sua consilia & cogitationes omnes dirigere. Propterea enim Propheta, loquens de Principibus & Regibus futuris temporis Messiaæ dixit: *Princeps ea, quæ digna sunt Principe, cogitabit;* ac proinde res magnas, generosas, & tali dignitate dignas. Huic actui accedit secundus: contemnere scilicet magnos honores: attendendo, quid illi sint in seipsis. Non itaque aliquid agit magnanimus propter illa præcipue; nec eorundem causa prætermittit facere aliquid, quod expedit; nec aliquid facit, quod non deceat, habens scilicet animum omni gloria, quæ in mundo ipsi offerri potest, *superiorem*: quam sub suis pedibus ponit; virtutem verò super caput. Non erigit oculos, sicut Iob dicebat, vt gloria *resole videat*, etiamsi valde fulgeat, nec lumen famæ, etiamsi *clare incedat*: quia non hæc aspicit, tanquam res sibi superiores sed se inferiores. Quod si hoc facere debet in honore alijs sibi debito; quanto amplius debet non debitum conculcare. Non ergo admittet laudes *adulatorum*, tribuentium homini, quod est proprium Dei: ne

Et in alijs
habet se
maiores.

Quibus in
ars sua cre-
dere debet.

Magnani-
mitatis a-
ctus quin-
que.

Li. 26. Mor.
cap. 19. in id
Iob. 36. s.

Deus poten-
tes non abij-
cit, cum ipse
sit potens.

2. 2. q. 129.
ar. 1. & seq.

1.

Ad magnā
aspirare
virtutem.

q. Es. 32. 8.

2.

Contemnere
omnes ho-
nores.

Iob. 38. 26.

S. A. 12. 22

c. Pro. 19. 2.

3.
Benefacere
omnibus.4.
Nil se indi-
gnum com-
mittat.
u. Ioan. 8. 34

x. Pro. 16. 32.

5.
Omni for-
suna supra-
rior.

y. Esth. 5. 2. 13

6.
Ambitio
absit.Tra. 2. c. 10.
12. Par. 26.
16.2. Deut. 17.
20.

ipfi accidat, quod infelici Herodi, quem *Sangelus Domini percussit*, eo quod non dedisset honorem Deo, cū populus adulando acclamasset. *Dei voces & non hominu esse*, quas ab illo audiebat. eueniet quoque ipsi, quod Salomon dixit: *Princeps qui libeter audis verba mendacu omnes ministros habet impros*, quia omnes erunt mendaces, & adulatores, vt placeant Domiuo suo, qui huiusmodi sermonibus delectatur.

TERTIVS actus est, maiestatem suam, potentiam, ac diuitias exponere in *benefaciendo* alijs; sic ostendens, se magnum esse, non tam sibi: quam alijs: in hoc potius gloriam suam ponens, vt alijs bonorum ipsius sint participes; & ex eisdem fiant magni. In qua re magnanimitas adiuuatur à sorore sua virtute *magnificentia*, vt mox videbimus.

ET huic actui accedit *quartus*, tummam reputare magnificentiam, quod nihil faciat *indignum* sua persona; aut vllum detrimentum iniuste alijs adferat; aut vllum contemnat eo nomine, quod sit paruus: pudore verò afficiatur ob quodcunque *vitium*, Christiano & magnanimo homine indignum. Siquidē Saluator dixit: *u qui facit peccatum, seruus est peccati*: & qui à sua passione vincitur eius seruus manet. Et vnde maior pudor provenire potest, quàm si is qui aliorum est Domitus, non sit etiam *suiipsum*? Et cum sit Rex terræ, sit mancipium carnis? Cū igitur Spiritus sanctus dicat, *x melior est qui dominatur animo suo, expugnatore urbium, & hostium victore*: nulla maior erit præstantia, aut res magnanimo homine dignior, quàm si conculcet quidquid libertati Spiritus, & dominio eius aduerlatur.

HINC oritur *quintus* actus, qui consistit in quadam animi *superioritate* ad omnia prospera & aduersa huius mundi. Ita vt neque ob prospera euanescat, neque ob aduersa animum abijciat: neque ob magnum suum honorem, fundamentum abijciat *humilitatis*, dando locum nimie lætitiæ; aut, ea deficiente, *pusillanimitati* & tristitiæ: est enim angusti cordis adeo *melancholia* arctari, quemadmodum Aman ille angebatur, propterea solum, quod y *Mardocheus non flesteret ipsi genusa*.

OPORTET tamen etiam magnanimitatem suam habere terminum, ne scilicet altiùs ascendat, quàm eius status requirat; aut in ea se immisceat qua ad ipsam nõ pertinent: hæc enim esset *ambitio* perniciofa, cuius damna retulimus supra ab exemplo Regis Osæ, volentis sibi vsurpare Sacerdotis dignitatem, & *negligentiâ*, *Dominum Deum suum*, à quo tot bona acceperat; qui Dominus, domus suæ causam propugnans, illum lepra percussit, regnoque priuauit. vt intelligant Principes terræ, quomodo se debeant in humilitate conseruare, studendo quemadmodum Deus illos monuit, *a non eleuare cor suum in superbiam super fratres suos*; & multo minus super Sacerdotes: sed continere se intra limites sui Principatus, nec minimam quidem partē Ecclesiasticæ dignitatis sibi vsurpare; timentes pœnam à Deo, qua *utrumq;* il

lis auferat & amittent multum de tuo proprio, eò quòd se immiscuerint alienis. Quemadmodù euenit Monarchæ illi per b *Leenam* significato, quæ alas habebat quasi aquila, cui euulsa sunt ala, & super pedes quasi homo stetit. Sint itaque contenti dignitate sua regia & principatu terreno per *leonem* significato qui rex est animalium, quæ incedunt super terram: non usurpantes sibi alas *aquila*, quæ est regina auium per aëra volantium: non enim feret Deus hanc confusam vnitionem in sua Ecclesia, cuius dignitas sacerdotalis debet ducere post se regiam; non contra regia sacerdotalem,

DENIQUE non est contra dignitatem Magnatum facere aliquando opera *humilitatis*, quæ ordinariè alij faciunt. Nam (vt S. Gregorius ait) ita oportet eos, status & officij sui auctoritatem conseruare, vt certis temporibus signum aliquod exterius præbeant internæ suæ humilitatis; visitando hospitalia, & interdum egrotantibus in seruiendo; aut pauperum pedes abluendo.

CVM enim id totum in Dei gloriam & honorem dirigatur: quicquid abiectum videtur, est potius grande soletque; Deus magna gloria illud remunerare. S. *Ludovicus Rex Galliarum* frequenter huiusmodi opera exercebat: & S. *Eduardus Rex Angliæ*, in eisdem valde prælucebat, quem vt probaret Sanctus Petrus Apostolus (quem Rex pie valde colebat): reuelauit cuidam pauperi paralytico, ipsum fore sanum, si Rex eum suis humeris à sua aula vsque ad Ecclesiam, quæ in si S. Apostolo dedicata erat, portaret. Pauper hoc dixit: Regi: & Rex executus est, licet Magnates stultitiam interpretarentur. prius verò quam scalas aulae Rex descenderet, paralyticus fuit sanatus. Nec tamen propterea Rex destitit ab aded humili obedientia præstanda: quem Deus aded in hac vita honorauit, vt aqua, qua ipse manus lauabat, ægroti sanarentur. Et quid amisit Dauid, eò quòd e saltasset totis viribus ante Dominum, cum arca portaretur coram vniuerso populo? Quamuis eius vxor Michol filia Regis Saul propterea illum contempserit, eique dixerit: quam gloriosus fuit hodie Rex Israel discooperiens se ante ancillas seruorum suorum & nudatus est, quasi si nuderetur vnus de scurris, cui ipse intrepide respondit, ante Dominum qui elegit me potius quam patrem tuum, & praecepit mihi, vt essem dux super populum Domini in Israel, & Iudam: vilior siam plus quam factus sum, & ero humilis in oculis meis: & conferens me cum ancillis, de quibus locuta es, gloriosior apparebo. O Rex verè plus quam Rex, regioque nomine dignissimus, eò quòd seruum se fecerit coram hominibus, vt Deum honoraret. Magis miror, ait S. Gregorius, quòd videam Dauidem coram arca Domini saltantem, quam congregientem eum Goliath, & pugnantem cum Philistæis: nam pugnantem vicit hostes, saltans verò vicit seipsum: & humani honoris Gignantem, qui solet de Monarchis huius mundi triumphare. Felix locus, ait S. Bern. ille, qui causam præbet, cur Michol irascatur, Deus verò læteretur.

b Dan. 7. 4

Rex sacerdotem sequatur.

7. Humilient se subinde.

In eius vita.

S. Eduardi humilitas.

c 2. Reg. 6. 14. 20.

Dauidis de se victoris.

Li. 27. mor. cap. 27.

Epist. 87.

Si homines illum rident, Angeli suspiciunt & admirantur. Admirabile enim est quod magnus sese humiliet, nec dedignetur vilia paruulorum officia prestare.

CAPVT III.

LIBERALITATIS ET MAGNIFICENTIAE DISCRETIO NE INCIDAT IN EXTREMA PRODIGALITATIS AUT AUARITIAE.

VM humilitate & magnanimitate, quae superbiam vincunt, & continent hominem ne in extremum pusillanimitatis incidat, coniungere debent Principes liberalitatem & magnificentiam, quae vincant quidem auaritiam: nec tamen incidant in prodigalitatem. Ad cuius rei explicationem est supponendum, nomen illius virtutis, quam liberalitatem appellamus, non satis explicare actus & officia propria, quae (vt ait S. Thomas) sunt duo. Alter est moderari affectum internum pecuniae; & inordinatae cupiditatis diuitiarum: tam earum, quae desiderantur, quam, quae possidentur: Ita vt nec desiderium illarum, nec inordinatus harum affectus sit vitiosus: & ex hac parte est frenum auaritia, & iniustitiae omnis: furti, fraudis, & aliorum peccatorum, quae ab auaritia procedunt, quod vitium pauperibus ac diuitibus est commune.

Liberalitatis actus duo.

2. 2. q. 117. ar. 6. & 9. 1. 3. a. 3.

1. Affectum comprimere.

2. Distribueret.

SED hinc secundum officium oritur, quod magis elucet in diuitibus, vnde illa nomen liberalitatis accipit, quia inclinat eos, vt suas diuitias distribuunt, quando, & sicut expedit, iuxta rationis dictamen, & eisdem licite vtantur, non tam in propriam, quam in aliorum vtilitatem. Et hac ratione iniustitiam adiunat vt reddat quod debet unicuique eorum, cum quibus negotium aliquod habet & versatur; & misericordiam, vt necessitatibus & miseris pauperum subueniat & Religionem, vt largior sit in donis offerendis ad cultum diuinum. Et in hunc modum alias quoque virtutes iuuat, ad quarum actus diuitia vni esse possunt.

2. 2. q. 134. ar. 1. Magnificencia.

1. Facit amari. Lib. 2. de consolat.

HÆC virtus, cuius materia sunt ordinaria diuitia, eleuatur, valdeque perficitur illa alia, quam magnificenciam appellamus. Cuius finis, vt ait S. Thomas) est, amplos sumptus facere, quando expedit: ita vt diuitiarum amor, quae expenduntur: (etiam si multae consumantur) nihil impediatur quamuis illae soleant ipsa corda valde occupare. Ac propterea est in suis operibus magis gloriosa, & Principum ac Magnatum propria: idque duplici nomine. Primum est ob necessitatem, quia ad gubernationem suam opus illis est à suis subditis amari: vt postea apparebit: liberalitas enim (vt ait Boetius) reddit homines valde amabiles, & multo adhuc magis magni-